

USNESENÍ ZASEDÁNÍ KPMKK, z. s.
č. 22-5/2
ze dne 9. 6. 2022
**o doporučeních k úpravám vzdělávání na území
Královéhradeckého kraje**

Krajský parlament mládeže Královéhradeckého kraje, z. s.:

1. **doporučuje:**

- a. vzdělávací systém rozdělit na technický, odborný, humanitní, přírodovědný a umělecký;
 - b. ponechat ukončení základního vzdělávání 9. ročníkem základní školy;
 - c. rozšířit vyučování na gymnáziích s důrazem na kvalitu a hloubku vzdělávacích aktivit;
 - d. omezit počet povinných vyučovacích hodin, které jsou v rámci základního vzdělávání hodnoceny, na maximálně 30 hodin týdně;
 - e. počínaje 3. ročníkem základního vzdělávání umožnit žákům přidání volitelných hodin v maximálním rozsahu 6 hodin týdně zaměřených na procvičování znalostí a vědomostí získaných v rámci povinných předmětů, výuku cizích jazyků a etiky;
 - f. počínaje 6. ročníkem základního vzdělávání umožnit žákům přidání volitelných hodin v maximálním rozsahu 16 hodin týdně zaměřených na procvičování znalostí a vědomostí získaných v rámci povinných předmětů, výuku cizích jazyků, etiky, praktických dovedností v různých oborech a teoretického vyučování přírodovědných a humanitních oborů;
 - g. předměty na volitelných hodinách nehodnotit nebo hodnotit alternativně;
 - h. účast na volitelných hodinách a znalosti na nich získané využít jako podklad pro přijetí na střední školy, popř. střední odborná učiliště;
 - i. zachovat stávající rozsah a státní formu přijímacích zkoušek na střední školy;
 - j. střední školy rozdělit na gymnaziální, přírodovědné, technické, odborné, humanitní a umělecké;
 - k. zvážit úpravu doby praktického vzdělávání nebo zvýšit množství práce pro zručné žáky, aby se obvykle nestávalo, že žáci nemají dostatek práce, neboť jsou s ní brzy hotovi a nová práce jim není zadána, přesto však musejí být na vzdělávání přítomni;
 - l. zajistit, aby na nejméně 10 největších středních školách v Královéhradeckém kraji bylo obstaráno stravování v rámci vlastní školní jídelny;
 - m. omezit rozsah přímé pedagogické činnosti a zavést adaptační období pro nové učitele podle návrhu zákona uvedeného v příloze č. 1 tohoto usnesení;
2. **žádá** zastupitelstvo Královéhradeckého kraje, aby podalo Poslanecké sněmovně návrh zákona uvedený v příloze č. 1 tohoto usnesení;
3. **zmocňuje** předsednictvo k dopracování odůvodnění návrhu zákona uvedeného v příloze č. 1 tohoto usnesení;

4. **ukládá** předsedovi spolku bezodkladně zveřejnit obsah tohoto usnesení.

Pavel Wagenknecht v. r.
předseda spolku

ZÁKON

ze dne.....2022,

kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o pedagogických pracovnících

Čl. I

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 422/2009 Sb., zákona č. 159/2010 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 198/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 197/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 379/2015 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 1 písm. a) se slova „způsobilý k právním úkonům“ nahrazují slovem „svéprávný“.

2. V § 23 odst. 5 zní:

„(5) Vláda stanoví nařízením rozsah přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků škol zřizovaných ministerstvem, krajem, obcí a svazkem obcí, dbá přitom na to, aby rozsah hodin přímé pedagogické činnosti nepřesáhl rozsah hodin práce související s přímou pedagogickou činností; to neplatí:

a) jde-li o pedagogické pracovníky v mateřské škole, pracovníky internátů, školních klubů a družin a učitele odborných výcviků a praktického vyučování, nebo

b) jde-li o nařízené nebo sjednané konání přímé pedagogické činnosti nad jemu stanovený rozsah podle odst. 3.“

3. V § 23a se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavce 4 a 5 se označují jako odstavce 3 a 4.

4. V § 23a odst. 4 se slova „2 až 4“ nahrazují slovy „2 a 3“.

5. V § 24 odst. 3 se slova „s příslušným odborovým orgánem“ nahrazují slovy „s odborovou organizací“.

6. Za § 24 se vkládá nové § 24a a § 24b, které včetně nadpisu znějí:

„§ 24a

Adaptační období učitele

- (1) Právnická osoba vykonávající činnost školy podporuje učitele po dobu jeho adaptačního období, a to zejména tím, že průběžně a pravidelně hodnotí s učitelem jeho pedagogickou činnost, učitele metodicky vede a seznamuje ho s podmínkami provozu školy a s její dokumentací.
- (2) Adaptační období učitele je období od vzniku prvního pracovního poměru do skončení 2 let trvání pracovního poměru k právnické osobě vykonávající činnost školy.
- (3) Části adaptačního období absolvované u různých právnických osob vykonávajících činnost školy se počítají; to neplatí, jsou-li absolvovány souběžně.
- (4) Adaptační období učitele se prodlužuje o dobu trvání celodenních překážek v práci, pro které učitel práci nekoná, pokud tyto překážky trvají nepřetržitě déle než 4 měsíce.

§ 24b

Uvádějící učitel

- (1) K naplňování podpory uvedené v § 24a odst. 1 může ředitel školy určit učiteli v adaptačním období uvádějícího učitele.
- (2) Uvádějícím učitelem nesmí být učitel v adaptačním období.“

ČÁST DRUHÁ

Účinnost

Čl. II

Tento zákon nabývá účinnosti dne 1. 1. 2023 s výjimkou ustanovení čl. I. bodu 6, které nabývá účinnosti dnem 1. 7. 2023.

Odůvodnění:

OBEČNÁ ČÁST

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících

a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je předkládán k řešení vytíženosti pedagogických pracovníků a k nápravě některých legislativně technických nedostatků stávajícího znění zákona.

Návrh zákona upravuje rozsah přímé pedagogické činnosti, její konkrétní stanovení nechává nadále na provádějícím právním předpise (nařízení vlády).

Dopady návrhu zákona ve vztahu k rovnosti žen a mužů, k zákazu diskriminace a k ochraně soukromí a osobních údajů (DPIA)

Hlavní principy navrhované právní úpravy nejsou v rozporu se zákazem diskriminace ani nemají vliv na rovnost mužů a žen.

Návrh se oblasti ochrany soukromí a nakládání s osobními údaji nedotýká.

Soulad s ústavním pořádkem ČR a právem EU

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Návrh nezasahuje do činnosti územních samosprávných celků. Návrh neupravuje zmocnění k vydání žádných nových prováděcích právních předpisů, ale počítá se změnou pouze jednoho existujícího prováděcího právního předpisu (Čl. I. bod 2) – Nařízení vlády č. 75/2005 Sb.

Návrh zákona je s právem EU plně slučitelný.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Návrh předpokládá dopad na státní rozpočet. Jde o náklady z titulu zavedení institutu adaptačního období začínajících učitelů a péče školy o ně. S existencí tohoto institutu počítá platné znění § 161 zákona č. 561/2004 Sb. („normativ jako roční výše výdajů státního rozpočtu na další výdaje školy související s adaptačním obdobím podle jiného právního předpisu připadající na 1 učitele v adaptačním období“). Věcně je účelem normativu zajistit školám další finanční prostředky na zvýšenou péči o učitele v adaptačním období. Všem začínajícím učitelům bude garantována doba 2 let adaptačního období, v němž bude škola těmto učitelům poskytovat zvýšenou podporu. Tato zvýšená podpora bude zahrnovat zejména péči uvádějícího učitele. Normativ proto směřuje především ke zlepšení odměňování uvádějícího učitele (z důvodu jeho většího rozsahu práce), popř. k odměňování ještě dalšího poskytovatele externí podpory učitele (např. odborníka ze sektoru služeb nebo výroby v případě odborného školství). Samo adaptační období návrh zákona definuje povinností školy zajistit průběžné a pravidelné hodnocení práce učitele, jeho metodické vedení a seznamování s podmínkami provozu školy a s její dokumentací. Celkový odhad finančních dopadů na státní rozpočet spojený se zavedením institutu adaptačního období začínajících učitelů je co do své věcné kalkulace odhadnut na 192,42 mil. Kč ročně od roku 2021 a zatím není rozpočtově plně zajištěn. Na jiné veřejné rozpočty návrh zákona žádný dopad nepředpokládá. Dále se jedná se o náklady, které souvisí se snížením zátěže pedagogických pracovníků výměnou za kvalitu vzdělávání. Výsledky přímé pedagogické činnosti nad rámec nově stanoveného rozsahu je nutné hradit jako přesčasy.

Podnikatelské subjekty nejsou dotčeny žádnými novými povinnostmi.

Z hlediska sociálních dopadů návrh primárně sleduje cíl zvýšit atraktivitu profese učitele jako početně významné části zaměstnanců ve veřejných službách. Návrh má pomoci udržet perspektivní a kvalitní učitele ve školství, zejména s ohledem na znepokojivý trend stárnutí učitelů a pokračující genderovou nevyváženost učitelských sborů.

Sekundárně má návrh vliv na rodiny a specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé a osoby se zdravotním postižením, a to prostřednictvím zvýšení kvality v činnosti pedagogických pracovníků, zvláště učitelů, při výchově a vzdělávání ve školách a školských zařízeních.

Dopady na národnostní menšiny a na životní prostředí se nepředpokládají.

Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Navrhovanou právní úpravou se nepředpokládá vyšší míra korupčních rizik, nežli je tomu obecně v pracovněprávních vztazích a tam, kde se rozhoduje o tom, zda daná osoba splnila předepsané podmínky a získala nebo si rozšířila kvalifikaci (maturitní zkouška, státní závěrečná zkouška, obhajoba závěrečné práce a závěrečná zkouška apod.).

Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá jakýkoliv dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

Návrh na schválení návrhu zákona Poslaneckou sněmovnou v prvním čtení

S ohledem na jednoduchou právní úpravu se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení v souladu s § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů. Navržená úprava je úpravou přehlednou a nikoliv obsáhlou, jejíž součástí je řešení legislativně-technických nedostatků a jejíž přijetí nevyžaduje standardního legislativního procesu.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K bodu 1 a 5

Jde o legislativně-technickou změnu spočívající ve sladění s pojmoslovím občanského zákoníku a dalších právních předpisů po rekonstrukci soukromého práva v roce 2014.

K bodu 2

Ustanovení reaguje na stávající požadavky učitelů a jejich přetížení vzhledem ke vzrůstajícím požadavkům na vzdělávání. Novela zavádí pravidlo, kdy rozsah přímé pedagogické činnosti nesmí být větší než rozsah hodin práce související s přímou pedagogickou činností (příprava na vyučovací hodiny, suplování atd.), což pedagogickým pracovníkům umožňuje zlepšit svou přípravu na vyučovací hodiny.

Z obecného hlediska se jedná o nepatrný pokles rozsahu přímé pedagogické činnosti (o 5 až 14 %), měl by však být ku prospěchu žákům, neboť pedagogický pracovník má více času na přípravu vyučovacích hodin i samotným pedagogům. Nezřídka se totiž stává, že učitelé jsou nuceni pracovat do pozdních nočních hodin, aby zvládli opravit písemné práce, připravit vzdělávací náplň vyučování a nadále se vzdělávat. Neunavený učitel, který má více času na spánek, dokáže prospět vzdělávacímu systému, i menší šanci na jeho vyhoření.

Je v praxi viditelné, že učitelé zejména středních škol musejí docházet do vyučovacích hodin později, neboť nestíhají tisk materiálů, zařizování dalších potřebných školních záležitostí a plnění základních fyziologických potřeb, jestliže nepřetržitě vyučují více než 5, často ale také 6 nebo 7, vyučovacích hodin za sebou.

V případě potřeby je nadále zachována pravomoc ředitele školy nařídít pedagogickému pracovníkovi až 4 hodiny přímé pedagogické činnosti týdně nad jemu stanovený rozsah. Případné další potřebné hodiny zůstávají na vzájemné domluvě pedagogického pracovníka a ředitele školy.

Úprava rozsahu vyučovacích hodin se netýká:

- a) pedagogických pracovníků v mateřské škole, u nichž je třeba konat přímou pedagogickou činnost soustavně, v delších časových intervalech, než je tomu možné na školách samotných, v nichž se učitelé na dané učené hodiny převážně střídají, a jejichž práce spočívá především ve výchovném dohledu namísto přímého vzdělávání,
- b) pracovníků internátů, školních klubů a družin z důvodů jejich nižší vytíženosti v práci související s přímou pedagogickou činností a odlišnému řešení předškolního vzdělávání oproti standardnímu školnímu vzdělávání
- c) učitelů odborných výcviků a praktického vyučování, kteří pracují na bázi tzv. odborných týdnů, které se konají od úterý do pátku a jejichž součet hodin musí být v součtu alespoň 28, pokud počítáme alespoň 7 vyučovacích hodin denně (v úterý až pátek).

K bodu 3 a 4

Ustanovení vyjasňuje vztah ustanovení § 23a zákona o pedagogických pracovnících k § 39 odst. 4 zákoníku práce. Zrušuje se zvláštní úprava odstavce 3 platná jen pro pedagogické pracovníky – uplatní se obecná úprava zákoníku práce.

K bodu 6 a 7 (§ 24a a § 24b)

Návrh ustanovení reaguje na stav, kdy školský zákon odkazuje na „jiný právní předpis“ upravující adaptační období učitelů – původně šlo o návaznost na souběžně předložený návrh novely zákona o pedagogických pracovnících, který měl zavést kariérní systém učitelů (sněmovní tisk 959 v 7. volebním období Poslanecké sněmovny [2013–2017]). Všem začínajícím učitelům bude garantována doba 2 let adaptačního období, v němž bude škola těmto učitelům poskytovat zvýšenou podporu. Pro zlepšení podpory začínajícího učitele ze strany školy může ředitel školy rozhodnout o přidělení uvádějícího učitele, který bude podporovat a spolupracovat se začínajícím učitelem a zaučí jej do běhu školy.

Navrhované ustanovení adaptační období rámcově definuje, a to co do obsahu a délky, a dále definuje, že každému učiteli bude škola poskytovat péči pouze po dobu 2 let od vzniku jeho vůbec prvního pracovního poměru (jakékoli) škole; jinými slovy se bude učiteli poskytovat zvýšená péče v adaptačním období (ve smyslu tohoto zákona a školského zákona) pouze u jednoho, prvního zaměstnavatele.

Poskytování této podpory bude přerušeno po dobu, kdy začínající učitel nebude vykonávat práci, tj. např. po dobu mateřské nebo rodičovské dovolené.

K čl. II.

Navrhované datum nabytí účinnosti dnem 1. ledna 2023. Výjimkou je navrhovaná účinnost novelizačního bodu, jímž se zavádí institut adaptačního období – vzhledem k jeho vztahu k financování škol se u něho navrhuje účinnost k nejbližšímu dalšímu školnímu roku, tedy k 1. červenci 2022.